

LLIÇÓ INAUGURAL

“Compromís social: el repte pendent de la universitat”

En els 17 anys que porto lligada a la UdG (com molta altra gent, vaig entrar en aquesta universitat com a estudiant i després vaig passar a formar part de l'enorme nòmina de professorat associat) he assistit en més d'una ocasió a actes d'inauguració com el d'avui. Mai m'hauria pensat que un dia seria jo qui faria un discurs en aquest espai tan significatiu. L'encàrrec del rector, al qual agraeixo el gran honor d'obrir aquest curs, tenia dos punts clars i molt representatius: primer volia que el fes una dona (per assolir així la paritat home-dona en aquests quatre anys) i, en segon lloc –i aquí l'honor es transforma en una immensa responsabilitat, que fos la primera persona del PAS a fer una lliçó inaugural a la UdG. I parlo de responsabilitat perquè percebo l'alta complexitat de representar com es mereix aquest col·lectiu al qual pertanyo des de fa 9 anys i sense el qual aquesta universitat no podria aixecar-se cada matí. El PAS, al meu entendre, és un col·lectiu que no té el protagonisme de l'estudiantat, ni el reconeixement social que té el professorat. Per tant, gràcies, moltes gràcies, rector, per l'honor, tot i que no sé si dir el mateix de la responsabilitat que m'heu encomanat.

Afortunadament per al públic que avui ens acompanya, l'encàrrec no estava centrat a parlar ni de la meva persona ni de la meva trajectòria universitària. Com ja sabeu, els tres anys anteriors aquesta lliçó ha versat sobre docència, recerca i transferència del coneixement, respectivament. Avui tinc l'honor de tancar aquest cercle parlant sobre el que és el quart pilar en el qual reposa la universitat i que, si em perdoneu que escombri cap a casa, considero el més important en una universitat: el compromís social.

Malgrat que qualsevol persona que treballa en l'àmbit del compromís social necessita ser optimista per sobre de tot, potser el meu discurs no ho sigui prou, ja que estareu d'acord amb mi que es fa difícil parlar de compromís social des d'un sistema universitari on es dificulta l'arribada a estudiants dependent del seu origen o situació econòmica, des d'un país on no es permet l'arribada de persones dependent del seu origen geogràfic, des d'una societat on la diferència no es valora, sinó que es penalitza amb l'agressió verbal, física o institucional, sense importar l'edat de la persona atacada o la de qui l'ataca.

Per sort, la meua experiència diària em permet veure que l'alumnat arriba cada any amb ganes d'aprendre i de canviar certs aspectes des de la seva dimensió de ciutadans; que el nostre professorat comença cada curs amb la mateixa empenta tot i les traves, els sous i les càrregues docents no reconegudes. I que el PAS continua fent la seva feina de forma excel·lent tot i les retallades i el poc reconeixement a la seva tasca diària, exempta de glamur i de l'estatus del professorat, però sense la qual, com ja he dit abans, aquesta institució no podria funcionar dia rere dia. Perquè us ben asseguro que han continuat fent la feina cada dia amb una magnífica professionalitat, ho puc afirmar després d'aquests gairebé 10 anys al costat fosc de la força.¹

Quan vaig començar a preparar aquest discurs se'm va presentar un dilema: o bé revisar i presentar tota la bibliografia que s'ha produït al voltant del concepte de compromís social a la universitat, o bé aprofitar que és una lliçó inaugural, i per tant tinc una certa llibertat de càtedra. No sé si per bé o per mal, m'he decidit per aquesta segona opció, segurament amb el risc de perdre en algun moment el rigor acadèmic, però amb el valor de poder fer reflexió personal i pròpia sobre què significa per a mi el compromís social. Per tant, us parlaré des dels meus propis pensaments, que, com a tals, no aspiren a tenir validesa científica més enllà de ser una opinió viscuda i reflexionada. És una decisió agosarada i que, suposo, reflecteix l'assumpció que és molt improbable que en un futur torni a tenir un espai com aquest per poder emetre'ls lliurement de forma tan personal. Espero aprofitar-ho.

Vull remarcar la importància d'haver escollit, en aquest quart any, el compromís social com a eix de la lliçó inaugural, ja que implica donar-li el protagonisme i la rellevància que té com a resultat de la nostra feina diària a la universitat: el treball per al benefici social. I el fet que sigui la figura d'una integrant del PAS qui en parli mostra que aquest concepte transcendeix les aules i els articles científics fins a impregnar tot allò relacionat amb la universitat.

Múltiples autors, com ara Juan Carlos Tedesco, doctor honoris causa d'aquesta universitat des de l'any 2014 i que ens ha deixat aquest mateix any 2017, es plantejava una pregunta que crec que és pertinent fer-se i que es resumeix

¹ L'autora no pot fugir de les seves referències culturals i cita *La guerra de les galàxies* (Lucas Films, 1977-) no en sentit pejoratiu, sinó com a metàfora de la situació amagada en què es treballa cada dia.

demanant-nos si podem acceptar viure en un món que deixa fora un tant per cent important de la població. Ell mateix argumentava que, si volem treballar per construir una societat basada en els principis de justícia i equitat, aquesta voluntat havia de transformar-se en accions que possessin de manifest que aquest objectiu es pot aconseguir. És a dir, defugir polítiques neoliberals que perpetuen les exclusions en qualsevol de les seves formes. No es poden fer polítiques o accions que no tinguin com a objectiu la millora, el canvi de la situació en què es troben la persona o la societat. I per a mi això és el compromís social.

Sartre deia que “el compromís és un acte, no una paraula” (possiblement per això va renunciar al Premi Nobel el 1964).² Anant més enllà, jo diria que el compromís social no pot ser una quota, una àrea o una part separada de la feina o política global. No pot ser una foto ni una línia en un document. No pot ser una partida pressupostària residual. No pot ser la manera de cobrir l’expedient per part d’empreses privades que es lucren, en alguns casos, malmetent el benestar social de moltes persones. Com a exemple, el compromís social no pot quedar relegat a un anunci en el qual mostren treballadors amb diversitat funcional molt evident (com una cadira de rodes o una persona amb síndrome de Down) mentre les seves instal·lacions no poden ser utilitzades per aquestes mateixes persones de manera autònoma. El compromís social no pot ser legislar sense dotar pressupostàriament, o sense tenir en compte les persones a qui afecta.

Què vol dir realment compromís social? O, millor dit, què ha de ser en la meva opinió el compromís social? El compromís ha de ser un treball diari i específic. Però, contràriament al que estem fent actualment, aquest treball no ha de fer-se amb les suposades minories que tenim tan ben marcades amb les etiquetes corresponents, sinó amb la majoria suposadament estàndard. El compromís s’ha de treballar amb la majoria, perquè és aquesta la que posa l’etiqueta, la que veu i remarca la diferència, la que posa la barrera i la que (des del desconeixement) marca la necessitat de treballar separats “pel bé de l’altre” o, encara pitjor, la que diu quines són les necessitats dels altres sense ni tan sols haver-hi parlat. Tornant a les meves referències culturals de barri, m’agradaria

² Va prendre aquesta decisió per evitar ser institucionalitzat per un dels dos blocs de la Guerra Freda, ja que ell treballava perquè tots dos s’entenguessin, tal com va expressar a la seva carta a *Le Figaro* del 14 d’octubre de 1964, o en l’entrevista feta per *Le Nouvel Observateur* del 19 de novembre d’aquell mateix any.

il·lustrar aquest paràgraf amb una vinyeta del gran Joaquín Salvador Lavado, *Quino*, que apareix al 5è llibre de tires de Mafalda (editat el 1981). En ella, Mafalda i la gran Susanita (aquell personatge que reflecteix aquesta societat de classes i del culte a la imatge social per sobre de la realitat) tenen una de les seves converses sobre pobresa. Susanita diu que quan sigui gran crearà una associació “de ayuda al desvalido” i organitzarà banquetes en els quals se serviran menjars de gran qualitat i així podran comprar aquelles porqueries que mengen els pobres, com ara farina, fideus, etc.

I és que una gran part d'aquesta majoria a què feia referència actua des d'aquest prisma. És la majoria, amb el disseny i aprovació de les polítiques, la que realment separa i oblida tenir compromís social. És la que marca la diferència entre els nostres drets i els seus drets, sempre amb la condescendència del que es creu superior i que, amb la seva magnificència, permet que l'altra persona pugui accedir o no a un lloc físic, a un estat emocional, a una realitat, a una vida, a la igualtat. La que diu qui menja faisans i qui arròs blanc.

Igual que la persona amb dependència de qualsevol substància tòxica, primer de tot necessitem acceptar quin és el nostre problema per començar a canviar-lo. Necessitem admetre que marquem la nostra supervivència, la necessitat de sentir-nos millors, devaluant l'altre, veient-lo com a inferior, ja sigui per la manera com viu, com creu, com es mou, com estima, com comprèn el món, etcètera. Per això cal treballar amb la majoria. I perquè la majoria s'ha instal·lat en aquest determinisme social en el qual no fem polítiques per la igualtat real, per la millora de la situació d'aquelles persones, sinó per posar pegats que posen

de manifest la manca de confiança en el canvi i que, sobretot, mantenen la diferència entre nosaltres i els altres.

El compromís social s'ha de fer amb la majoria però també mostrant que tots estem en una banda o a l'altra, depenent del moment. Cal que tinguem clar que tots som majoria i minoria alhora. I la crisi, aquesta de la qual algunes persones ens volen fer creure que ja hem sortit, ens ha ensenyat que la nostra vida pot canviar en un segon i que podem passar a formar part d'un grup que no hauríem pensat mai. Però també ho pot provocar un accident o una malaltia que malmeti les nostres capacitats, un canvi polític que ens despulli dels nostres drets bàsics i ens dicti què podem sentir i què no, o una situació familiar sobrevinguda que ens porti a perdre la situació en què ens trobem, una situació de guerra que ens faci fora del nostre país... En qualsevol moment podem passar de formar part de la majoria de la qual parlo a una de les minories de les quals no volem parlar.

El compromís social ha de ser una actitud davant de la vida. Ho ha d'impregnar tot. I ho ha de fer d'una manera natural. No fa pas gaire escoltava la intervenció d'un empresari que parlava de com feia inclusió laboral de persones en risc social i de com ho feia sense fer publicitat. I que ho feia per dues raons: la primera perquè no volia que semblés que es feia servir com a estratègia de venda i la segona, i per a mi més important, perquè no volia que la gent que s'apropés a les seves botigues ho fes veient la persona que tenia davant com a diferent. Com diu la directora general d'Igualtat de la Generalitat de Catalunya, la Sra. Mireia Mata, s'ha de fer política per a les persones. Ja veieu, he passat del pessimisme a tenir un discurs utòpic. És cert. Però també us he dit que per treballar en el compromís social s'ha de ser optimista (no s'ha de confondre mai amb ser una persona il·lusa).

Arribats a aquest punt, cal relacionar el **compromís social amb la universitat**. Segons Domínguez (2009), la responsabilitat social universitària és (a grans trets) la capacitat per difondre i posar en pràctica un conjunt de valors i principis generals específics. I això s'ha de fer mitjançant quatre processos clau: la gestió, la docència, la recerca i l'extensió universitària. Per això us deia al principi la importància cabdal del compromís social, perquè aglutina totes les àrees de la universitat, perquè no és la quarta pota, sinó la columna central sobre la qual hauria de reposar tot. Allò que ens agrada tant

batejar com la “transversalitat”, un concepte perillós que en molts moments serveix més per diluir que no pas per subratllar les intencions.

Revisant els discursos de les tres persones que m’han precedit en les lliçons inaugurals (i que us convido a recuperar), he pogut observar que totes tres van tractar el compromís social d’una manera o altra. El doctor Xavier Besalú, amb la seva naturalitat habitual que no amaga la seva saviesa, remarcava com “l’educació és un dret universal que no pot estar condicionat a res (capacitats, esforços, mèrits, origen, situació familiar, condició personal) i es tracta d’un bé públic i gratuït (sense taxes ni matrícules abusives)”. I no hem d’oblidar que també parlava de com hi ha gent que enyora aquella universitat més classista, a la qual arribaven les persones “escollides” per situació social o econòmica.

El doctor Xavier Antich ens parlava de recerca i remarcava que de vegades no ens molestem a comprovar si allò que fem compleix o no allò que n’esperem, i ens convidava a “repensar la universitat assumint la responsabilitat que comporta la seva vocació pública i que el que fem pot contribuir a canviar literalment la societat”.

Finalment, la doctora Carme Carretero ens recordava ara fa un any que “si no es transfereix el coneixement que crea la universitat amb la recerca [...] esdevé patrimoni d’un col·lectiu limitat d’especialistes i científics, elitista al cap i a la fi”, i que per aquest motiu “la transferència hauria de repercutir més directament en el creixement dels valors, la justícia, l’equitat [...]”. El rector mateix, en el seu discurs inaugural del curs passat, ho resumia de la manera següent: “Quan el nou coneixement derivat de la recerca ens permet millorar les polítiques d’igualtat de gènere, de sostenibilitat, de respecte a la diversitat funcional, de promoció de la salut, etc., llavors la transferència del coneixement es coneix com a compromís o responsabilitat social”.

Anant més enllà, cal recordar quins són els compromisos que la UdG estableix en el preàmbul dels seus estatuts, i que fan referència a la lluita contra la discriminació per raó de gènere, o el respecte als drets de les persones i la denúncia de qualsevol agressió física o moral com a eix del seu programa educatiu; la responsabilitat en la denúncia de les desigualtats amb el desenvolupament de projectes de cooperació i el respecte als valors mediambientals... Tolerància i solidaritat per sobre de tot.

És a dir, la nostra universitat té en els seus fonaments les bases del que ha de ser el compromís envers la societat, aspecte que també remarcava la Dra. Rosa Núria Aleixandre en el seu discurs de possessió com a presidenta del Consell Social, quan esmentava la missió dels consells socials de convertir les universitats en centres oberts a la societat.

La universitat forma les persones que seran professionals en un futur (esperem) no gaire llunyà i que tindran repercussió en tota la societat. És cert, potser no canviaran el món, però sí que ho poden fer amb la persona que tenen davant. Ja ho deia un altre dels meus referents especials, el Capità Enciam, quan cridava allò d'“els petits canvis són poderosos”. Per tant, no podem formar aquelles persones sense que tinguin en compte l'objectiu final de la seva feina: la societat mateixa. Citant qui va ser president del Consell Social, el Sr. Jaume Casademont, en la presentació del seu programa de govern de 1999 marcava com un dels seus punts la formació integral del nostre estudiantat, que li permetés consolidar com a objectius de la nostra universitat l'ètica, l'honestat, la solidaritat i l'humanisme en tota la seva amplitud. I, el que crec més important, aquesta formació implicava tots els nivells de la comunitat universitària. Més endavant parlaré de la importància de la implicació de tots en el que és el compromís social d'aquesta universitat.

Perquè no ens podem permetre que els professionals que surtin dels nostres graus, postgraus, màsters i doctorats se centrin en tot menys en les persones, ja sigui perquè aquestes són l'objectiu final directe o bé perquè el treball de la sostenibilitat els acabarà repercutint. Professionals que vegin en la persona que atenen per sobre del problema; que pensin en l'ús per sobre de la forma; que escullin el desenvolupament per sobre de la mercantilització. El nostre estudiantat ha de poder analitzar els seus valors abans de fer una feina. I que no se'm prengui equivocadament: no jutjo els valors que puguem tenir cadascú de nosaltres, sinó els judicis i prejudicis que aquests ens fan tenir vers els altres, i com això repercutirà en el nostre treball. Tornant a Tedesco, ell afirmava que “existeixen nombroses evidències que indiquen l'escàs poder compensador de les desigualtats que té l'educació formal, si intervé un cop que les desigualtats ja han estat creades”. Per això, com a universitat, és important formar professionals que facin intervencions preventives. I no ens confonguem, no escombro cap a casa dels educadors, que és la meua. Crec fermament que

qualsevol persona que surti d'un dels nostres graus ha de tenir en compte el fet d'afavorir una vida en igualtat de drets, no només per millorar aquells aspectes que ja estiguin malmesos (això també, és clar). El compromís social ha de ser preventiu, si no volem vestir-nos de *susanites* del segle XXI i fer que el nostre objectiu sigui posar pegats, com ja comentava abans. El nostre estudiantat ha de treballar també per oferir projectes de vida inclusivament i equitatius a les persones. Han de proveir-les d'un futur, que pot venir en forma de vida independent perquè tinguin accés a habitatges accessibles (físicament i econòmicament), o perquè els serveis de recursos humans de les empreses confiïn en les capacitats per sobre de les mancances, o perquè les legislacions no discriminin o penalitzin pel fet de ser diferent del patró marcat per la cultura dominant i patriarcal, on els estàndards marquen què és admissible i què no ho és. Olga Déu, que va ser estudiant de la UdG entrada per la via de més grans de 55 anys, deia una frase que crec que ho resumeix força bé: "Hi ha gent que passa per la universitat, però la universitat no passa per ells." Hem d'aconseguir que això canviï. De fet, el nostre rector sempre parla de l'objectiu i la necessitat de formar estudiants compromesos socialment.

Per aconseguir-ho, la nostra universitat no pot donar missatges contradictoris als alumnes dient que han de ser tolerants, inclusivament, equitatius, però des de plataformes o actituds que no ho són. I això em porta a fer-me una pregunta clau: **I la universitat? Compleix ella mateixa el compromís social envers les persones que hi treballen i hi estudien?** Perquè a les nostres aules, als nostres despatxos, als nostres llocs de treball hi tenim i atenem la majoria, però també les minories.

Quan esmentava els discursos emesos anteriorment des d'aquest mateix espai, he remarcat de manera clara com les persones que ens els feien parlar de l'històric caràcter elitista de la universitat i de com això podia ser en forma de taxes abusives que impedièssin l'arribada de tothom, o de manca de connexió entre la generació de coneixement i la societat a la qual suposadament anava adreçat. Si em permeteu, jo inclouré una nova visió, que és l'elitisme que pot tenir la nostra universitat respecte a l'estudiantat o a les persones que hi treballen.

Els estatuts de la UdG marquen molt clarament, en les disposicions addicionals, que es promouran i executaran accions, mesures i mecanismes per garantir la presència equilibrada entre homes i dones, així com una major participació de la dona en l'àmbit universitari; per afavorir la igualtat de l'estudiantat amb discapacitat respecte de la resta de membres de la nostra comunitat i, finalment, per garantir el dret de totes les persones de la comunitat universitària a ser tractades amb dignitat i a no tolerar l'assetjament sexual ni l'assetjament per raó de sexe. Sumeu a aquestes tres disposicions els elements dels estatuts que anteriorment us esmentava.

Ara em permetreu que faci una mica de publicitat parlant de la nova Unitat de Compromís Social. Un apunt: el que ha nascut és la unitat, perquè la feina fa molts anys que es fa i ha estat reconeguda per organismes i altres universitats. Si em deixeu continuar amb aquest espai, vull fer un reconeixement a la feina de l'Oficina de Cooperació al llarg de la seva història amb, entre altres aspectes, un projecte de formació del nostre estudiantat mitjançant el voluntariat que no té res a envejar a molts projectes de pràctiques. O de l'Oficina Verda, que es baralla amb qui sigui per fer de la UdG una universitat que aposti per la sostenibilitat. En la meua opinió (no sé si els meus companys deuen pensar el mateix) seria una molt bona notícia que aquesta unitat desaparegués d'aquí a uns anys, ja que significaria que tota la comunitat de la UdG tenim integrats aspectes com la igualtat de gènere, la cooperació, la sostenibilitat, la inclusió, l'equitat, etcètera. Però abans no ho aconseguim, caldrà fer una anàlisi de la presència real dels continguts del compromís social a la nostra universitat. Així, des de les més altes instàncies universitàries a l'última persona (però no la menys important) han de mostrar aquest compromís. Les primeres especialment, perquè han de liderar el disseny i la implantació d'una normativa que marqui una línia clara de quin tipus d'universitat volem ser. La resta, PAS i PDI, formant-nos en sostenibilitat, accessibilitat, cooperació i igualtat, per assegurar així que no només fem arribar els coneixements a l'estudiantat, sinó que som capaços d'incorporar el compromís social en el nostre dia a dia. M'agradaria reportar aquí una frase de Phil Klay (veterà del cos de Marines dels EUA) que encapçala el llibre *Instrumental*, de James Rhodes, escrit el 2014. James Rhodes va ser víctima des dels 5 anys de violacions reiterades per part del seu professor de boxa, i posteriorment del consum de substàncies estupefaents que el van portar a desenvolupar una patologia mental; finalment

va trobar la salvació en el seu fill i, sobretot, en la música clàssica. La citació que encapçala aquest llibre diu: “[...] No suposa una mostra de respecte dir-li a una persona «No puc ni imaginar pel que has passat». S’ha d’escoltar la història d’aquestes persones i tractar d’imaginar el que és viure-la, per difícil o incòmode que resulti.” Sera Sánchez, company d’aquesta casa, fa dir al seu personatge d’*Educador social en Alaska*: “A Serveis Socials hem de rebre la gent com si fóssim al menjador de casa nostra, no a les golfes.” Per cert, és una obra que no us heu de perdre de cap de les maneres, però sobretot si algun dia voleu entendre com es treballa en relació amb el compromís social. Aquesta frase reflecteix el que significa la visió que hem de tenir de l’altre: RES-PEC-TE. Tant sigui d’on vingui, l’aspecte que tingui, a qui i com estima, com articula el seu pensament, en definitiva, sigui quina sigui la característica que marqui la seva diferència o, millor dit, la seva idiosincràsia particular. La universitat en general, i la nostra en particular, no pot perpetuar els estigmes, ni continuar l’agressió constant que aquests provoquen en la imatge de les persones i que és tan difícil de modificar.

James Rodhes, a més de pianista, és un defensor de fer arribar la música clàssica a tothom (entesos o no) i critica ferotgement la distància que algunes elits marquen vers un nou públic. Crec que resumeix clarament algunes de les posicions que es poden tenir des de l’àmbit universitari:

Parten de la idea de que todo cambio es monstruoso y malo [...]. Para mí, la parte más despreciable de todo esto es que dan por sentado que un público nuevo y más joven degradaría de algún modo el ámbito de la música clásica. Qué horror, que apareciera alguien con unos vaqueros y se atreviera a aplaudir cuando “no toca”. Creen que si no eres un oficial de la Orden del Imperio Británico, no eres licenciado en ciencias o humanidades, no te has educado en Oxford o Cambridge, no ganas más de ochenta mil libras al año, no llevas nudo Windsor en la corbata y no te has convertido en una parodia de ti mismo, vas a devaluar el mundo immaculado, refinado, megafrágil y culturalmente sagrado que es la música clásica.

Ens passa això a la universitat? Encara pensem que la qualitat no pot venir de la diferència? Personalment, crec que qualitat i accessibilitat no són oposats. No crec possible la qualitat si tenim en compte l’etiqueta per sobre de la persona i les seves capacitats. No podem parlar d’universitat de qualitat si aquesta no fa polítiques d’equitat. No podem parlar de qualitat si es contempla el dret

d'igualtat d'oportunitats com una quota. No serem una universitat de qualitat si la teoria que aportem a la docència o a la recerca és una, però la realitat que mostrem del dia a dia és una altra. Potser apareixerem en els rànquings, però sense la qualitat real de què hem estat parlant.

En la feina que desenvolupo com a PAS des de fa gairebé 10 anys he assistit sovint a debats al voltant de l'estudiantat amb discapacitat i la seva presència a les nostres aules. Cal dir que la major part de la comunitat universitària no la qüestiona, sinó que hi participa millorant les accions per afavorir la igualtat d'oportunitats amb les seves aportacions. Però encara es pot comprovar com apareixen dubtes, unes vegades tímids, altres vegades més públics, amb què ens preguntem si tothom està preparat per assistir a les nostres aules, per assolir els continguts que s'hi ofereixen, per acabar sent professionals. Encara, en alguns casos, apareix aquell enyor de la universitat a què arribaven només els millors, els més brillants, els que perpetuaven la saviesa sense màcula.

Hem de desterrar el rebuig i el menyspreu, però també la condescendència, el paternalisme i el proteccionisme, ja que totes són accions igual de perjudicials. Hem de trencar la barrera, deixar de banda l'etiqueta i que les aules siguin realment un reflex de l'heterogeneïtat de la nostra societat. Disculpeu, no només les aules, sinó els despatxos, la recerca, la transferència, tot ha d'estar marcat per les diferents característiques. Sinó, continuarem parlant d'*ells*, fent recerca sobre *ells*, decidint per *ells*, però sense *ells*.

I l'error és creure que el compromís social recau només en la universitat, especialment si pensem en la universitat com un ens abstracte, igual que quan parlem de societat. És fàcil responsabilitzar un monstre enorme (dit amb tot el carinyo) i defugir la nostra pròpia implicació en el compromís social. Cal una feina, un compromís de tots, però no només en la figura que representem, ja sigui com a PDI, com a PAS o com a estudiant, fins i tot (i especialment) com a representant de la universitat o de la política. El compromís ha de ser present a cada segon del nostre dia a dia, en com parlem i actuem amb l'altre, en com fem ús de la nostra ciutat, en com la dissenyem i la vivim. El meu, el nostre compromís no pot quedar reduït a tenir un Pepito Grillo que ens indiqui que ho estem fent malament o, com diu el professor Alfons Martinell, no esperem les persones que recullen i treballen amb les escombraries de la societat. No hem

d'esperar que altres facin la feina, és una qüestió de tots. No podem actuar esperant que el dia concret o en un espai concret actuarem com cal. Hem d'aprofitar que aquesta és una universitat petita, però amb un gran compromís, amb la @UdGent que ens representa a Twitter[®]. Això és el que som, o el que hauríem de ser. I en una època on la competitivitat i les llistes marquen en què volen que ens convertim, crec que és hora de mostrar al món que tenim 25 anys, l'edat perfecta perquè tenim la joventut que es vol menjar el món, però també la perspectiva del quart de segle. Ja ho veieu, ha tornat a aparèixer la meva part utòpica.

Com que crec que una de les virtuts d'un discurs ha de ser la brevetat i m'agradaria que aquest en tingués alguna, finalitzaré aquesta lliçó d'avui i ho faré esperant que la frase següent, de Groucho Marx no sigui una realitat: *“Es mejor estar callado y parecer tonto, que hablar y despejar las dudas definitivamente.”* Tot i que, si ho penso bé, potser un exemple de compromís social que dona aquesta universitat és permetre que una persona com jo no només hi estudiï i hi treballi, sinó que acabi pronunciant un discurs com aquest en un auditori com aquest.

Gràcies per la vostra atenció, ha estat un plaer i recordeu que, com deien tant el doctor Besalú com el doctor Antich: queda molta feina per fer!

Montse Castro Belmonte

Girona, 28 de setembre de 2017